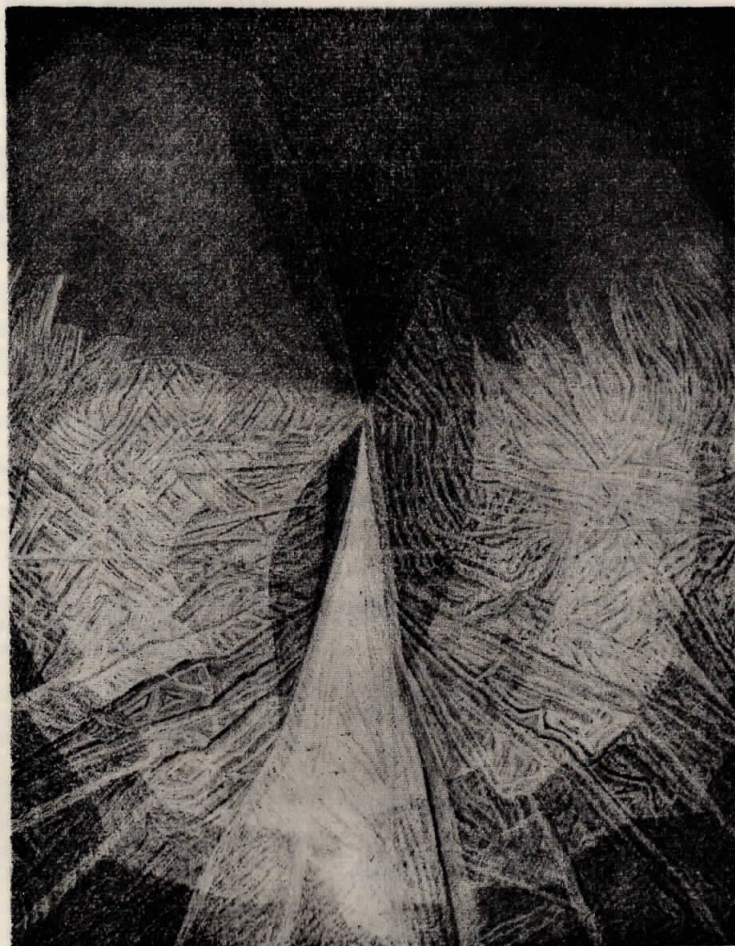

ГРАНИЊ

Изложбен салон 22. X.—12. XI. 1979
Градски трговски центар

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА — СКОПЈЕ
ДРУШТВО НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ НА СРМ
ДОМ НА КУЛТУРАТА — БАЊА ЛУКА

ЈОСИП ГРАНИЌ

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА — СКОПЈЕ
ДРУШТВО НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ НА СРМ
ДОМ НА КУЛТУРАТА — БАЊА ЛУКА

ЈОСИП ГРАНИК

ЈОСИП ГРАНИК

Роден е на 10. 07. 1941 во Бања Лука. Дипломирал на Правни факултет во Белград. Студирал Академија за ликовна уметност во Загреб. Член е на УЛУБиХ од 1966 година.

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ:

Бања Лука 1968, Бихаќ 1971, Сараево 1972, Зеница 1974.

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ:

1964. II Есенски салон, Бања Лука
1965. Изложба на приедорските и краишките ликовни уметници, Приедор
Изложба „Осумнина“ Б. Лука
II Студентски игри, Панчево
1966. „Изложба на бањалучките сликари“ Сараево
Изложба на УЛУБиХ, Сараево
III Есенски салон, Б. Лука
1967. Изложба на УЛУБиХ Сараево, Љубљана
„Војници сликари“, Сињ, Шибеник, Сплит, Београд, Добој
1968. IV Есенски салон, Б. Лука
1970. Изложба „Поход на сликарите во Бос. краина“ Бихаќ, Б. Лука
Изложба „Фонд на млади таленти“ Београд
Босанска краина во делата на ликовните уметници, Крагуевац
1971. Изложба на членовите на Здружението, Б. Лука
Изложба на Галеријата на солидарност, Б. Лука
V Есенски салон, Б. Лука
I Ликовни средби, Суботица
IV Сараевски салон, Сараево

1972. Изложба на Здружението, Б. Лука
Изложба на УЛУБиХ, Сараево
V Сараевски салон, Сараево, Зеница
Изложба на Здружението, Титоград, Никшиќ, Херцег Нови
1973. Изложба на Здружението, Белград, Нови Сад, Крушевац, Сараево
VI Сараевски салон, Сараево
VI Есенски салон, Бања Лука
Изложба на ликовната колонија Дечани, Приштина, Пек
1974. Изложба на ликовните уметници од Бања Лука и Ријека, Б. Лука и Риека
Пејзажот во современата југословенска уметност, Зрењанин, Суботица, Сомбор, Нови Сад
Ликовните уметници од Југославија на Његош, Цетиње
Изложба на ликовните уметници од Бања Лука, Вуковар
VII Сараевски Салон, Сараево
Уметноста на Босна и Херцеговина од 1945-1974. Сараево
1975. Уметноста на Босна и Херцеговина од 1945-1974, Белград
„30 години на ликовното творештво во Бања Лука“ Б. Лука, Сараево
VII Есенски салон, Б. Лука
Изложба на уметничката колонија Почител, Сараево, Бања Лука, Мостар, Тузла
1976. Изложба на Здружението на Б. Лука и риечките ликовни уметници, Б. Лука, Риека
„Collegium artisticum“, Сараево
1977. Изложба на Здружението, Б. Лука, Тузла
Изложба на Здружението, Б. Лука
„Collegium articum“, Сараево
1978. Краков, Бидгошче, Лодж
Изложба на УЛУБиХ — Загреб
Изложба на Здружението во Риека, Б. Лука
Изложба на бањалучките уметници во Зрењанин, Суботица, Сремска Митровица

НАГРАДИ

- I награда за сликарство на V есенски салон 1972.
Награда „Веселин Маслеша“ SO Бања Лука за достигнувањата во полето на уметноста 1972
Откупна награда 1974
Одликување за заслуги на народ 1972

Творештвото на Јосип Граниќ можеме без двоумење да го сместиме во рамките на пејзажното сликарство. Но тогаш треба да се прифати дека пејзажот за уметникот никако не е „географски поим“, што и самиот честопати го истакнува. И не заради тоа што уметникот тежи да одбегне извесна дистанца на човековиот или пак филозофскиот однос кон пејзажот која би можела да се појави. Напротив, Граниќ ги одзема од пределот неговите географски, структурални карактеристики, дарувајќи го со димензијата на човековото присуство. Или поточно, личната согласност во единство со природата. Овде може да се најде место и на некоја интерпретација која би се повикувала на источната филозофија; факт е меѓутоа, дека и самата помисла на можното сраснување со природата снажно го возбуди уметникот, активирајќи ја во потполност неговата креативна моќ.

Сепак, сето тоа останува во доменот на човечкото: во се се чувствува зачуденост, и големо прашање пред непознатото. Тоа е мистерија, која го обзема уметникот.

Во природот кон сликата Граниќ покажува голема доследност. Тој несака да повлече линија, ниту да стави акцент, ако тој акцент не е длабоко доживеан, дури ни на местата на кои многу уметници го ставаат рутински, или од чисто ликовни причини. Тој не тежнее кон задолжителни ликовни ефекти туку кон таква слика која би претставувала збирен впечаток на животните ситуации. Оттука толку музикалност во неговите слики, музика чие богатство на изразувачките можности одлично кореспондира со дарежливоста на скапоцените тонови со кои уметникот ја ткае сликата.

Очигледно е дека значењата кои ни ги нудат овие слики се сосема лични, а кога се во прашање отстапките (една од доминантните теми) во нив се појавува филозофски аспект; тој се однесува на двојниот преглед во иднината кој се открива преку процепот: горе и долу. Двете точки скриваат симболична смисла: темна неизвесност во движењата, животот, и темна извесност на падот, ништавилото. Нивната еднозначност се визуализира во визијата на процепот.

Овие, ни малку едноставни значења, во содејство со мнозинство други ликовни доживувања, ни откриваат исклучително комплицирана знаковна

структура, исткаена од безброј детали низ кои провируваат доминантни облици. На прв поглед нивниот распоред ги одбегнува вообичаените шеми, чувалјќи ги привлечностите на непосредноста и свежината со кои природата прв пат и се прикажува на окото. Навистина, окото сепак ќе забележи дека облиците често пати се организираат сообразно на централната вертикала на процепот, како и извесниот дијагонален протек од ритми. Некоја геометризација на основните форми, некогаш и многу динамични, создава карактеристичен однос кон мунициозно обработената целина, а во состоба е да предизвика блага недоумица. Тука пак треба да се земе во предвид фактот дека уметникот нема да повлече ниту еден потег кој не е доволно сватен и доживеан: во хаосот на природните сили постои систем, ред, и дури сваќањето на тој ред ќе ја одреди неговата ликовна форма.

Извонредните колористички доживувања произлегуваат од уметничкиот оригинален однос кон техниката на пастелот. Тој многу не го цени првиот слој на правта затоа што му се чини премногу едноставен, буквален. Дури вториот слој ја воведува димензијата на времето. Првобитната содржина се појавува и по тој слој, — но како од минатиот век. Такви слоеви може да има многу и уметникот ги нанесува сите додека подлогата не почне да се протиставува на радирачкото средство.

Ако оваа уметност се разгледува во поглед на стилот, тогаш одредениот дослук со енформелот може лесно да се евидентира во интересирањето за материјата за тектониката на геолошките слоеви. И присуството на геометризирани, или да речеме, први облици, во состојба е да покрене низа стилски евокации. Но ни се чинат многу позначајни извесни традиционалистички карактеристики, кои најдобро се забележуваат во одредена умереност како, и во концентрацијата на просторот на сликите над кој не постојат волшепства, а потоа и во општиот пристап кон сликата, зашто по наше мислење, токму тие традиционалистички обележја се истовремено и највиталните одредници на Граниќевата уметност.

Превод,
Менка Карапашовска

Дејан Сочански

РЕГЕСТА

Сликата „Долината Угра“ и други.

Целосна слика, „божја слика“, а „божја“ по мое мислење е тоа што влегува под кожата на сето појавно сугерирајќи ги на најuverлив начин есенцијата, битот.

Има нешто во неа, но ниту од естетска, ниту од техничка страна, што евентуално би можело да биде сигурна потврда, на синото, на виолетовото... Едно мерење на интензитетот. Тоа е за оној кој ги чувствува валерите, боите, сосема доволен одговор. Ке се рече дека тоа е некаква фигурација, но меѓутоа, оној кој Граникевите слики ги почувствувал, со еден така да речеме, дух на заборавот, ке рече после сите измами, разни дескрипции дека сето тоа е неважно.

Тоа е едно важно продлабочување, ако овој збор не станал конвенционален.

Меѓутоа, кога ке не удри сликата со своето проколнато синило од кое незнаеш дали ке бликне светлина или ке зацрни темнина, па кога ке се присетиме на сите оние поуки од мајсторите како Кандински, па дури и Гете, тогаш ке речеме, ако знаеме да ги гледаме боите, дека е тоа еден голем колорит. Тоа е голема слика. Во извесна дистанца гледајќи го опусот на Јосип Граниќ можеме слободно да се запрашеме, дали не сме влегле во една нова вселена, можеби бизарна, но сосема, сосема самосвојна, па дури и страшна.

Тоа не е само пејзаж, туку достига далеку поголем ефект. Нема автентичен тон што сликата нагласено сугерира.

Се работи за еден драматичен ликовен говор. Тоа е морничаво, тоа е фантастично, тоа е извесно проклетство.

Др. фил. Ангелко Хабазин
(1924-1979.)

ПРЕДЕЛИ НА СВЕТЛИНА И ПРЕДЕЛИ НА ТЕМНИНА

1. Предел на можност, радир.	пастел, 65 x 50 см.	1979
2. Исчезнување на пределот	пастел, 65 x 50 см.	1979
3. Напуштен предел,	пастел, 65 x 50 см.	1979
4. Процеп	пастел, 65 x 50 см.	1979
5. Понор	пастел, 65 x 50 см.	1979
6. Провалија	пастел, 65 x 50 см.	1979
7. Двостран предел	пастел, 65 x 50 см.	1979
8. Стар предел	пастел, 65 x 50 см.	1979
9. Другата страна на понорот	пастел, 65 x 50 см.	1979
10. Таинствен предел	пастел, 65 x 50 см.	1979
11. Среден предел	пастел, 65 x 50 см.	1979
12. Ново растение во град. на Ј. Гроздик	пастел, 65 x 50 см.	1979
13. Предел — огледало	пастел, 65 x 50 см.	1979
14. Предел I	пастел, 65 x 50 см.	1979
15. Предел II	пастел, 65 x 50 см.	1979
16. Долината на Угра	пастел, 65 x 50 см.	1975
17. Извор на светлина	пастел, 65 x 50 см.	1974
18. Стрниште	пастел, 65 x 50 см.	1972
19. Пукнатина, октомври 1969	пастел, 65 x 50 см.	1973
20. Две селанки се појавуваат од пејзажот	пастел, 65 x 50 см.	1973
21. Длабока долина	пастел, 65 x 50 см.	1972
22. Другата страна на планината	пастел, 65 x 50 см.	1972

Издавач:

Уметничка галерија Скопје

Печатница:

„Светлост“, ООЗТ Графички — Скопје

